

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 45. Jesuitæ ex Gedanensi & Torruensi templis ejecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67222)

Sæc. XVII. tum est, quod Clerici ex Seminario in sup-
A. C. 1606. plicationibus primi ante Clerum sæcu-
 larem post Curatos incedant: Præterea
 Sacra rituum Congregatio die decima
 septima Novembris decidit, quod in
 Altari privati Oratorii non possit Missa
 celebrari in Natali Domini, Epiphania,
 primis diebus Paschatis & Pentecostes,
 Annuntiatione, etiam translato ejus
 festo, in Cæna Domini, etsi tunc occur-
 rat festum S. Joseph vel Annuntiationis,
 in Assumptione B. V. SS. Petri & Pauli,
 atque omnium Sanctorum.

§. XLV.

*Jesuitæ ex Gedanensi & Torruensi
 Templis ejecti.*

*Laudorp.
 lib. 12.*

*Thuan. hist.
 lib. 136.*

*Luc. Hist.
 Jesuit.*

l. 4. c. 5.

Jam decimus quartus effluxerat annus,
 ex quo Gedani, quod est Prussiae
 Regalis seu Polonicae clarissimum emporium,
 Societatis Patres quoddam Brigittani
 Ordinis Templum sibi vendicabant,
 ibidemque Sacris celebrandis,
 excipiendisque Confessionibus intende-
 bant: additis etiam ad aurium oblecta-
 menta Symphoniacis, musicisque in-
 strumentis: cum vero hujus Monasterii
 patrocinium ad Urbis Consules
 pertineret, ab eis monebantur Patres,
 ut abstinerent; cum autem hi parere
 recusarent, urbis Magistratus auctori-
 tatem

tatem suam interponens edito die vi-
 gesima quinta Augusti decreto Jesuitis
 denunciabat, ut intra tridui spatium e
 monasterio emigrarent omnes, asportata
 omni sua suppellectile, secus si facerent,
 Magistratus contra eos legum severitate
 usus esset. Æquale fatum non ta-
 men eadem ex causa subiit Societas
 Torruni Borussiæ Polonicæ urbe ad Vi-
 stulam fluvium sita, Templis, ædificiis,
 atque emporio clarissima; ibidem enim
 Parochum inter & urbis Senatum ita
 convenerat, ut jus Patronatus integrum
 penes civitatem ejusque Consules esset,
 Scholæ autem & Templi majoris ad
 Sanctum Joannem, necnon Parochialis
 domicilii cura soli Plebano relinquere-
 tur: Progressu temporis Jesuitæ Lau-
 rentii Gebickii Culmensis Episcopi fa-
 vore adjuti, inconsultis tamen Senato-
 ribus cum Parocho convenere, ut is
 Vicarii titulo contentus esset, Patribus
 vero Templi, & Scholæ administratio-
 nem cederet, postea Parocho ex domo
 sua ejecto duo introducebantur Jesuitæ,
 unus pro Confessionibus, alter pro Con-
 cionibus habendis: Reclamabat Sena-
 tus, nullo tamen successu; quinimo
 præter duos illos Jesuitas subinde alii
 advenerant, qui obtento quodam Pri-
 vilegio, Ecclesiæ, Scholæ & Parochia-
 lis Domus possessionem sibi vendica-
 bant,

H 4

bant,

Sæc. XVII.
A. C. 1606.

Sæc. XVII. bant, auctoque indies eorum numero
 A. C. 1606. viduarum, & pupillorum ædes eme-
 bant, apertisque Scholis Collegium e-
 rigeant, unde creberrimi per vicos &
 plateas tumultus oriebantur, eorum
 præcipue discipulis cives injuria & con-
 tumelia afficientibus. Senatus vero
 ne per conniventiam jure suo privare-
 tur, die duodecima Octobris Parochia
 significari jussit, quod Ecclesiæ, domus
 & Scholæ administrationem recuperari
 fatageret, Jesuitas vero, eoquod talia
 propria auctoritate moliri ausi essent,
 removeret, eosque domo & Ecclesia
 interdiceret. Reponente autem Parocha,
 quod rem ad Episcopum referre vellet,
 Senatus haud expectandum ratus Paro-
 chum pristinae possessioni restituit, Je-
 suitis vero denunciavit, ut sponte Pa-
 rochiali domo cederent, atque a Tem-
 plo & Schola imposterum abstinerent.
 Hi vero Scholam quidem claudere &
 Collegio cedere promittunt, domum ta-
 men Parochialem, & Ecclesiasticum mi-
 nisterium peragendi facultatem sibi re-
 linqui postulant. Attamen Senatus de-
 creto claves Parocho reddere, & Scho-
 læ atque Ecclesiæ ministerio sese abdi-
 care coguntur. Adventante autem Re-
 gio Oratore unacum Culmensi Episcopo
 Jesuitæ hac opportunitate usi statim se-
 quenti die Confessiones excipere, ac
 die

Juvenc. hist.
Soc. lib. 14.
 & 15.

die Dominica Conciones habere cæpe-
 rant, quo comperto Senatus Episcopum
 rogabat, ne post suum discessum Je-
 suitas eo loco relinqueret, secus hi pro-
 priæ suæ culpæ imputent, si contume-
 liose a civibus haberentur. Spreto hoc
 Senatus monito Episcopus Jesuitas Re-
 gio diplomate tutos esse respondit: Se-
 natus tamen Regem sinistre edoctum
 fuisse prætexens, literis publice affixis
 declarabat, quod Regem melius edo-
 cere, interim vero de jure suo nihil re-
 mittere vellet. Igitur prævalente Se-
 natu Jesuitæ Parochiali domo iterum
 cedere compelluntur, sparsis contra eos
 famosis libellis, in quibus de ambitio-
 ne, avaritia, & aliena invadendi cu-
 piditate perperam insimulabantur.

Sæc. XVII.
 A. C. 1606.

§. XLVI.

*Tumultus in Polonia ob Religionis
 diversitatem suscitati.*

Nec majori tranquillitate fruebatur
 ipsemet Sigismundus III. Poloniæ
 Rex; cum enim Annam Austriacam du-
 xisset, nonnulli Proceres veriti, ne quid
 ex his nuptiis detrimenti caperet publi-
 ca libertas, propter Austriacæ Domus
 Jesuitis addictissimæ potentiam, serere
 suspiciones & populum commovere cæ-
 perant. His omnium primi sua nomina

Hospin. hist.
 Jes. p. 197.
 Lucius Hist.
 Jes. l. c.

H 5 dede-